



DE PRODUCTIEREKENING VAN DE VLAAMSE LAND- EN TUINBOUW

2015

INHOUD

1. **Blik op de productierekening**
2. **Productiewaarde**
3. **Intermediair verbruik**
4. **Netto toegevoegde waarde**
5. **Meer informatie**
6. **Overzicht**

1 BLIK OP DE PRODUCTIEREKENING

Het jaar 2015 wordt in de Vlaamse land- en tuinbouw gekenmerkt door een gedeeltelijk herstel van het globale inkomen na het crisisjaar 2014. De productiewaarde daalt nog verder maar dat wordt gecompenseerd door een vermindering van de kosten en een toename van de subsidies.

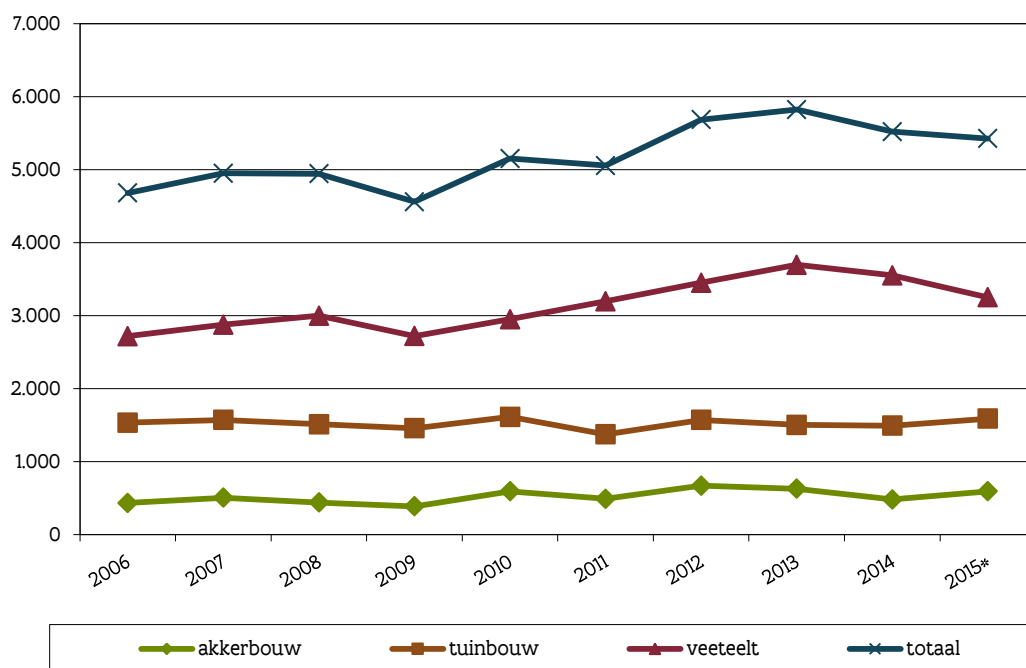
Daardoor is de toegevoegde waarde hoger. Uitgedrukt per arbeidseenheid neemt de netto toegevoegde waarde toe met 4,9% ten opzichte van 2014, maar ze blijft onder het niveau van 2013.

2 PRODUCTIEWAARDE

De eindproductiewaarde van de Vlaamse land- en tuinbouwsector in 2015 wordt geraamd op 5.428 miljoen euro of een verdere inkrimping met 1,7% t.o.v. 2014 (figuur 1).

De sectoren tonen een wisselend beeld. De veeteelt ziet zijn omzet voor het tweede jaar op rij fors slinken, terwijl de akkerbouw en tuinbouw gemiddeld betere resultaten optekenen.

Figuur 1: Evolutie van de eindproductiewaarde, miljoen euro, 2006-2015



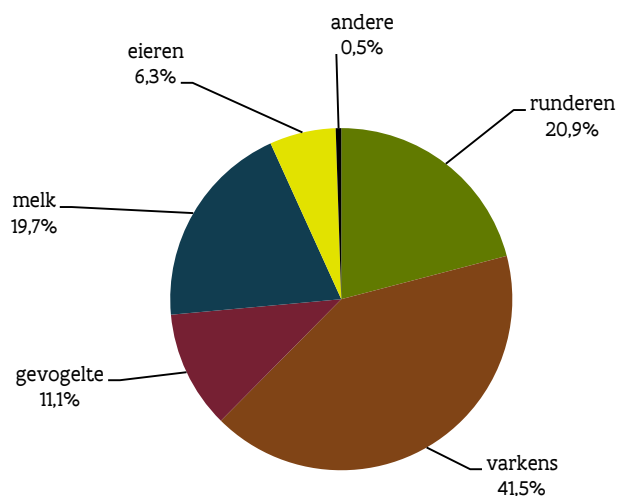
* : voorlopige cijfers

Bron: Departement Landbouw en Visserij

VEETEELT

De veeteelt is in Vlaanderen de belangrijkste landbouwsector met 60% van de totale eindproductiewaarde. De drie voornaamste producten zijn varkens- en rundvlees en melk (figuur 2).

Figuur 2: Verdeling van de productiewaarde van de veeteeltproducten, 2015



Bron: Departement Landbouw en Visserij

In 2015 bedraagt de globale waarde van de veeteeltproducten naar schatting 3.250 miljoen euro of een verdere terugval van 8,5% ten opzichte van 2014. Met uitzondering van de pluimveesector gaan alle veeteeltsectoren erop achteruit.

De varkenssector tekent voor het tweede jaar op rij een sterke omzetsdaling op (-9,5% ten opzichte van 2014). In de eerste negen maanden van 2015 werden ongeveer 1% meer varkens geslacht dan in dezelfde periode vorig jaar. De prijzen zijn echter nog verder gezakt. De Russische invoerstop, die voor de varkenssector al eind januari 2014 begon als gevolg van Afrikaanse varkenspest in Oost-Europa, is hier zeker niet vreemd aan.

In de rundvleessector daalt de omzet met 2,9% door een prijsdaling die niet gecompenseerd wordt door een groter productievolume. Uit de slachtstatistieken blijkt dat er de eerste negen maanden van 2014 ongeveer 5% meer volwassen runderen en kalveren werden geslacht. De prijsterugval is merkbaar bij de volwassen runderen en de kalveren en doet zich in meer of mindere mate voor bij alle kwaliteitscategorieën.

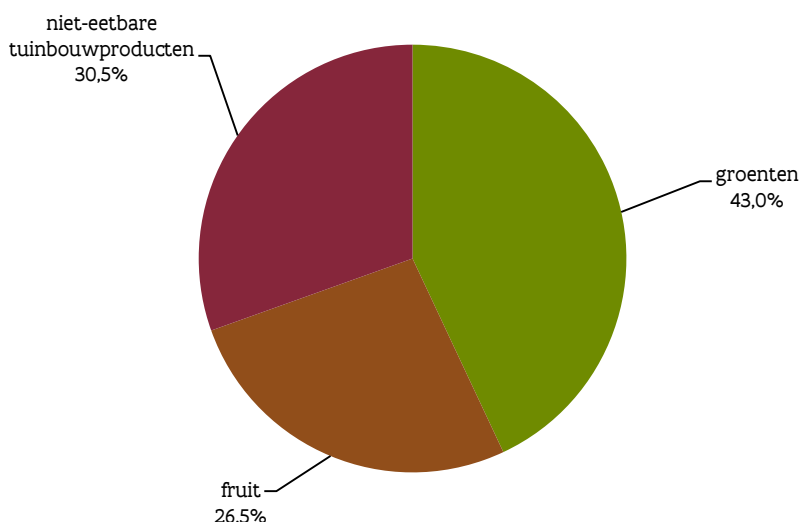
Bij de pluimveesector gaat zowel de pluimveevleessector (+4,7%) als de eiersector (+9,6%) erop vooruit. De braadkippensector wordt gekenmerkt door een hogere productie die de lagere prijs compenseert. De eiersector kon profiteren van betere prijzen als gevolg van de vogelgriep in de VS.

De waarde van de melk(producten) valt sterk terug (-21,3%). Er wordt wel meer melk geproduceerd, maar de melkprijs is echter fors neerwaarts bijgesteld door een slechte prijsvorming op de internationale zuivelmarkt.

TUINBOUW

Na twee jaar van dalende productiewaarde, tekent de productiewaarde van de tuinbouwproducten een stijging op van 6,4%. Ze wordt voor 2015 geschat op 1.587 miljoen euro. De tuinbouw neemt 29% van de totale productiewaarde voor zijn rekening, met groenten als grootste sector (figuur 3).

Figuur 3: Verdeling van de productiewaarde van de tuinbouwproducten, 2015



Bron: Departement Landbouw en Visserij

Groenten en fruit nemen in waarde toe, maar de sierteelt ziet zijn omzet slinken. Voor een aantal producten zijn er echter nog weinig cijfers beschikbaar, zodat de raming met de nodige omzichtigheid dient te worden geïnterpreteerd.

In de groentesector is de evolutie sterk productafhankelijk, maar gemiddeld is zowel de waarde van de groenten onder beschutting (+14,7%) als van de groenten in openlucht (+5,4%) hoger dan in 2014.

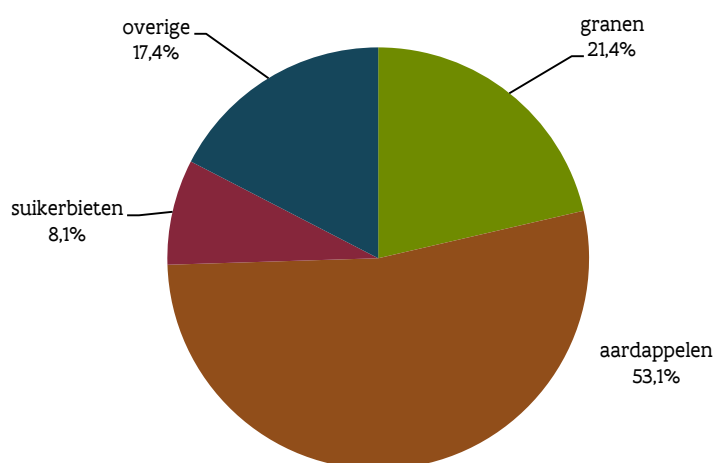
Volgens de eerste cijfers voor de fruitsector is er een omzettoename van ongeveer 14%. Opvallend zijn de betere resultaten voor appels en aardbeien. Na een jaar met zeer slechte appelprijzen o.a. als gevolg van de Ruslandcrisis, begint het huidig seizoen met betere prijzen. Volgens de laatste ramingen is de productie van appels lager dan het voorgaande seizoen en voor peren ongeveer dezelfde. Vorig seizoen werden echter een aantal percelen niet geoogst in het kader van de Ruslandcrisis. Bij de aardbeien zorgt een groter areaal in combinatie met een hoger rendement per hectare voor een sterke stijging van het productievolume.

De daling bij de sierteelt is vooral te wijten aan de slechtere resultaten in de boomkwekerij. De prijzen staan nog steeds onder druk o.a. als gevolg van de invoerbeporingen van Rusland.

AKKERBOUW

De akkerbouw is, met een aandeel van 11% in de totale eindproductiewaarde, een kleinere landbouwsector. Granen en aardappelen zijn de twee voornaamste akkerbouwproducten en nemen in 2015 samen 74,5% van de productiewaarde van de akkerbouw voor hun rekening (figuur 4).

Figuur 4: Verdeling van de productiewaarde van de akkerbouwproducten, 2015



Bron: Departement Landbouw en Visserij

De waarde van de akkerbouwproducten 2015 tekent een gedeeltelijk herstel op na de zeer slechte resultaten van 2014 (+22,9%). Ze wordt geraamd op 591 miljoen euro.

De waardetoeename is het meest uitgesproken bij de aardappelen (+43,6%). De aardappelproductie is weliswaar ingekrompen, maar de prijzen op de vrije markt zijn sterk toegenomen na de historisch lage prijzen van vorig seizoen.

In de graansector is de productiestijging het meest doorslaggevend. De uitzaai van de wintergranen verliep onder gunstige omstandigheden zodat het areaal wintertarwe en -gerst uitbreidde. Ook de opbrengsten per hectare waren beduidend beter dan in voorgaand seizoen.

Door een inkrimping van het areaal en een lagere prijs neemt de waarde van de suikerbieten af.

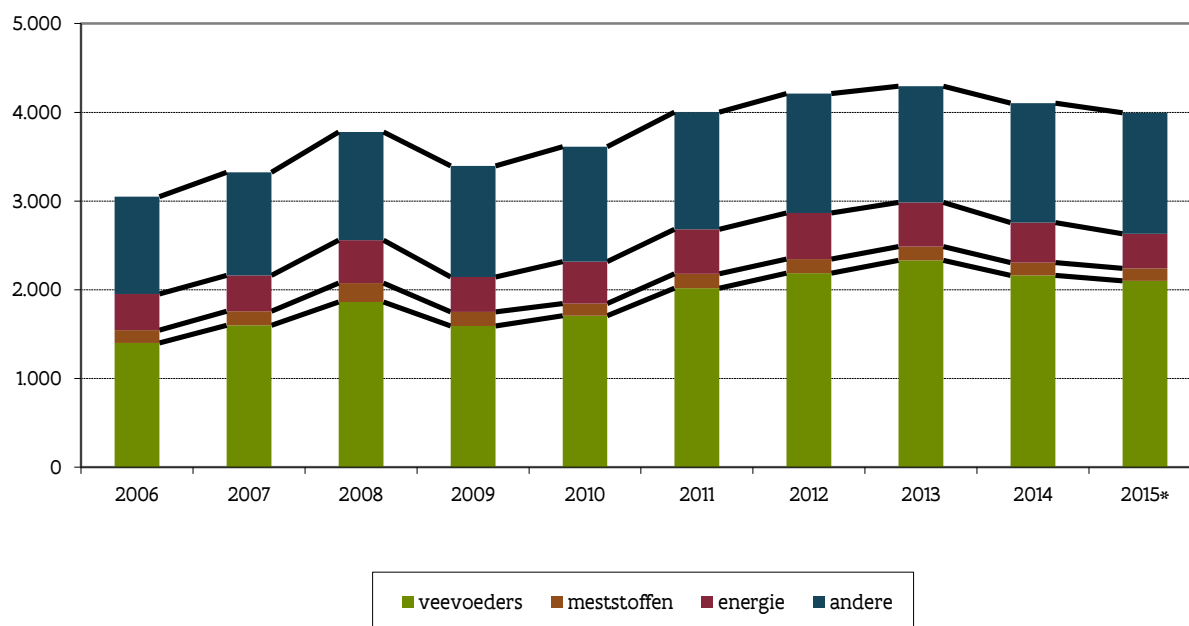
3 INTERMEDIAIRE VERBRUIK

Het jaar 2015 wordt in de Vlaamse land- en tuinbouw gekenmerkt door een daling van de kosten. Volgens een eerste raming zou de waarde van het intermediair verbruik verminderen met bijna 3% en 3.993 miljoen euro bedragen. (figuur 5).

De veevoerders nemen hiervan iets meer dan de helft voor hun rekening. In 2015 liepen de kosten voor veevoerders terug met bijna 3% door lagere krachtvoederprijzen.

Ook de kosten voor energie en meststoffen zijn afgenomen als gevolg van dalende prijzen.

Figuur 5: Evolutie van de intermediaire consumptie, miljoen euro, 2006-2015



* : voorlopige cijfers

Bron: Departement Landbouw en Visserij

4 NETTO TOEGEVOEGDE WAARDE

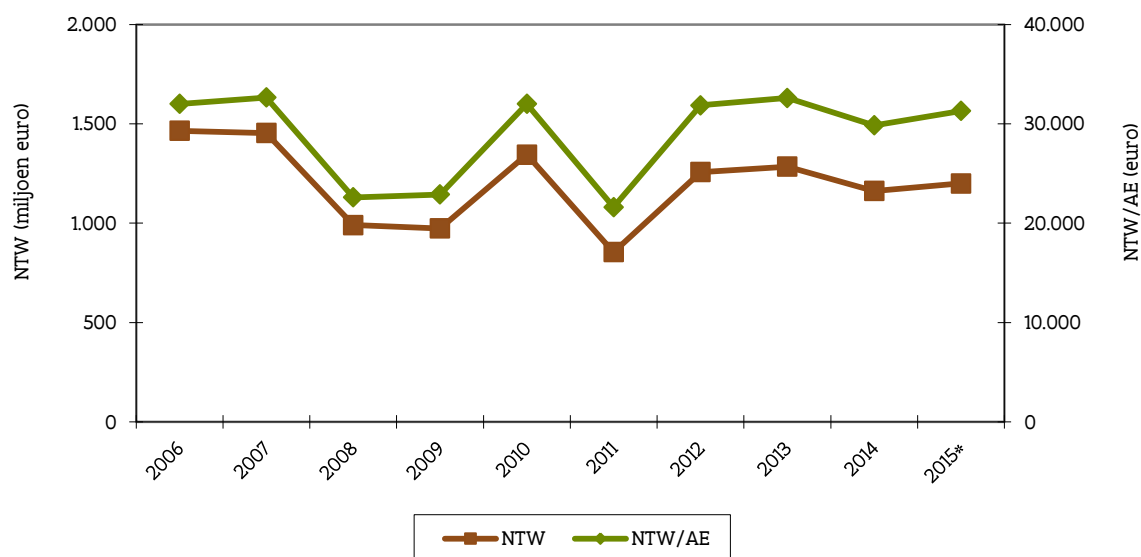
Uit de respectieve ontwikkelingen van de waarde van de eindproductie en van het intermediair verbruik en rekening houdend met de afschrijvingen en de netto subsidies wordt de netto toegevoegde waarde geraamd op 1.200 miljoen euro of een stijging met 3,3% ten opzichte van 2014 (figuur 6).

De netto subsidies zijn in 2015 toegenomen, vooral dankzij de subsidies in het kader van het ketenoverleg melk en de Europese crisissteun.

Het aantal arbeidseenheden, uitgedrukt in aantal personen van 20 tot 65 jaar die voltijds op een landbouwbedrijf werkzaam zijn, is eveneens gedaald (-1,5%), zodat de netto toegevoegde waarde per arbeidseenheid, als indicator voor het globaal inkomen, met 4,9% stijgt tot 31.298 euro. Het inkomen blijft echter onder het niveau van 2013.

Er dient wel opgemerkt te worden dat het een globaal gemiddeld inkomen betreft, dat een grote variatie tussen de sectoren en tussen de bedrijven onderling maskeert.

Figuur 6: Evolutie van de netto toegevoegde waarde (NTW) en de netto toegevoegde waarde per arbeidseenheid (NTW/AE), 2006-2015



* : voorlopige cijfers

Bron: Departement Landbouw en Visserij

5 MEER INFORMATIE

Een samenvattend overzicht met de cijfers van de afgelopen jaren is terug te vinden onder punt 6. Er moet uitdrukkelijk gewezen worden op het zeer voorlopige karakter van de voorgestelde cijfers van 2015.

De productierekening wordt opgesteld alsof er slechts één landbouwuitbating bestaat voor heel Vlaanderen. Men boekt dus de in- en output van deze regionale hoeve voor de referentieperiode (burgerlijk jaar voor de dierlijke producten en oogstjaar voor de plantaardige producten). Uit dit principe volgt dat de transacties die rechtstreeks plaatsvinden tussen de eenheden die deel uitmaken van deze hoeve, niet in rekening worden gebracht.

Als inkomensindicator wordt de netto toegevoegde waarde per arbeidseenheid gebruikt. Dit kengetal geeft een idee over het globale inkomen in de land- en tuinbouwsector. Dit inkomen moet dan nog verdeeld worden over de productiefactoren grond (pacht), kapitaal (interessen) en arbeid (lonen).

Voor meer details in verband met de berekeningswijze verwijzen we naar de publicatie 'Bernaerts E. & Demuynck E. (2005) *Regionale rekeningen van de landbouw*, Departement Landbouw en Visserij, Brussel', die terug te vinden is op de website (www.vlaanderen.be/landbouw/studies).

Vermenigvuldiging en/of overname van gegevens zijn toegestaan mits de bron expliciet vermeld wordt:

Bernaerts E. & Demuynck E. (2015) *De productierekening van de Vlaamse land- en tuinbouw 2015*, Departement Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel. Depotnummer:

6 OVERZICHT

Tabel 1: Productierekening van de Vlaamse land- en tuinbouw, miljoen euro, 2009-2015

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
EINDPRODUCTIE	4.560	5.153	5.055	5.686	5.825	5.522	5.428
• AKKERBOUWPRODUCTEN	385	591	488	668	627	481	591
Granen	83	146	104	158	117	105	126
Aardappelen	181	309	206	311	330	219	314
Suikerbieten	48	48	70	73	57	52	48
• TUINBOUWPRODUCTEN	1.455	1.612	1.372	1.569	1.502	1.491	1.587
-GROENTEN :	606	717	547	640	618	619	683
beschutte teelt	289	374	257	339	316	321	368
in openlucht	317	343	290	300	302	298	314
-FRUIT :	329	370	303	393	359	370	421
Appelen	89	112	85	104	90	74	90
Peren	133	140	97	179	146	151	155
-NIET-EETBARE PRODUCTEN	520	524	523	536	525	502	483
• VEETEELTPRODUCTEN	2.720	2.950	3.195	3.449	3.696	3.551	3.250
-DIEREN :	2.121	2.195	2.381	2.628	2.687	2.553	2.407
Runderen	583	612	655	687	705	700	680
Varkens	1.289	1.310	1.410	1.609	1.628	1.490	1.349
Gevogelte	230	258	299	315	338	345	362
-DIERLIJKE PRODUCTEN :	599	754	815	822	1.009	997	843
Melk en melkderivaten	459	632	695	632	835	812	639
Eieren	139	122	119	189	174	186	204
INTERMEDIAIRE CONSUMPTIE :	3.395	3.611	4.001	4.210	4.296	4.105	3.993
Veevoerders	1.592	1.705	2.018	2.185	2.331	2.160	2.101
Meststoffen en grondverbeteringsmiddelen	159	141	161	160	155	147	141
Energie en smeermiddelen	393	470	504	521	500	451	390
BRUTO TOEGEVOEGDE WAARDE TEGEN MARKTPRIJZEN	1.166	1.542	1.055	1.476	1.529	1.418	1.435
Afschrijvingen	509	500	503	516	528	532	542
Subsidies –taksen	317	302	303	297	284	276	308
NETTO TOEGEVOEGDE WAARDE TEGEN FACTORKOSTEN	973	1.345	855	1.257	1.285	1.162	1.200
Aantal arbeidseenheden	42.536	42.024	39.548	39.470	39.405	38.927	38.343
NETTO TOEGEVOEGDE WAARDE PER ARBEIDSEENHEID (euro)	22.884	31.997	21.613	31.858	32.598	29.847	31.298

*: voorlopige cijfers; Bron: Departement Landbouw en Visserij